

AIŠKINAMASIS RAŠTAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 60 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Projektas) yra siekiama pritraukti į Seimą kandidatuoti daugiau akademinę veiklą užsiimančių aukštųjų mokyklų, kolegijų dėstytojų ir mokslininkų nustatant Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (toliau – Konstitucija) teisę Seimo nariams užsiimti pedagogine veikla. Projektu taip pat yra siekiama, kad Seimo nariai tęsdami pedagoginę veiklą perduotų ir profesines žinias, kurios būtų ypač vertingos aukštųjų mokyklų ir kolegijų studentams ir prisidėtų prie demokratijos ir pilietinės visuomenės pagrindų stiprinimo.

Konstitucijos 60 straipsnio trečiojoje dalyje nustatyta, kad Seimo narys negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus atlyginimą už kūrybinę veiklą. Tuo tarpu Konstitucijos 113 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta, kad teisėjas <...> negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus teisėjo atlyginimą bei užmokestį už *pedagoginę* ar kūrybinę veiklą. Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime (toliau – Nutarimas) išaiškino, kad pedagoginės ir kūrybinės veiklos konstitucinės sampratos nėra tapačios, kad kiekviena iš jų turi savarankišką turinį ir nė viena iš jų neapima kitos, todėl pagal dabar galiojančią Konstitucijos 60 straipsnio formuluotę Seimo narys, skirtingai nei teisėjas, negali užsiimti pedagogine veikla. Nutarime taip pat pažymėta, kad Konstitucijoje įtvirtintas draudimas Seimo nariui, be Seimo nario atlyginimo, gauti kitą atlyginimą reiškia, jog Seimo narys negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus pačioje Konstitucijoje *expressis verbis* nurodytą arba implicitiškai numatytą atlyginimą. Taigi, siekiant nustatyti, kad ne tik teisėjai, bet Seimo nariai galėtų užsiimti pedagogine veikla ir gauti užmokestį už pedagoginę veiklą turi būti keičiamas Konstitucijos 60 straipsnis.

Atkreiptinas dėmesys, kad Europos Sąjungos (toliau – ES) šalyse griežčiausi apribojimai parlamento nariams užsiimti kita veikla yra taikomi Estijoje, Latvijoje, Graikijoje, Italijoje, Ispanijoje, tačiau ir ten parlamento nariai faktiškai gali užsiimti moksline, kūrybine, pedagogine veikla ir gauti už tai atlygį bei eiti pareigas visuomeninėse organizacijose. Kitose ES šalyse taikomi kur kas mažesni apribojimai - Austrijoje, Belgijoje, Čekijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, Portugalijoje parlamento nariams nedraudžiama užsiimti profesine veikla, taip pat eiti nevadovaujančias pareigas privačiuose juridiniuose asmenyse. Vokietijoje, Danijoje, Suomijoje, Švedijoje teisės aktai draudžia parlamento nariams eiti tam tikras valstybines pareigas, tačiau beveik neriboja jų galimybės užsiimti privačia, profesine ar kita panašia veikla, taip pat ir apmokama.

Taigi, priėmus šį Projektą, padidėtų galimybė pritraukti į Seimą kandidatuoti pedagogine veikla užsiimančius asmenis, kurie dirbdami Seime išsaugotų profesinius pedagoginius įgūdžius ir prisidėtų prie aukštųjų mokyklų ir kolegijų studentų lavinimo.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto rengėjai – Lietuvos Respublikos Seimo nariai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Konstitucijos 60 straipsnio trečiojoje dalyje nustatyta, kad „Seimo narys negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus atlyginimą už kūrybinę veiklą.“

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Projektu siekiama nustatyti, kad „Seimo narys negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus Seimo nario atlyginimą ir užmokestį už pedagoginę ar kūrybinę veiklą.“

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas įstatymo projektas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Nereikės priimti naujų teisės aktų, pakeisti galiojančių ar pripažinti netekusiais galios.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projekte reglamentuojami klausimai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir ES teisės nuostatas.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Nereikės priimti naujų teisės aktų, pakeisti galiojančių ar pripažinti netekusiais galios.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projekto įgyvendinimui papildomų valstybės lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai „pedagoginė veikla“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia

Seimo nariai